

pištrole, zdaj pa nima nič ko svojo lulo, jih skušam še pomiriti in odgovorim: „ta gospod je pijan, že ne vé, kaj govori; pijanega pustite pri miru.“

Vsi se ozró va-nj s strašno zaničljivimi pogledi in besede „kavr“ jim lezejo iz škripajočih ust. Če bi bili imeli orožje, sem prepričan, da bi ga bili razrezali na drobne kosce.

Se ve, da jaz, na vse pripravljen, potegnem revolver, da bi se branil. Dolgi turčin se nekoliko umakne, potem me vnovič praša: „zakaj imaš ti, švaba, tujec, revolver, a nam domačim so vse orožje pobrali?“

„Jaz imam dovoljenje od svojega, zdaj tudi tvojega cara“, odgovorim jaz.

„A zakaj jaz, zakaj vsi mi nimamo tega dovoljenja?“ — poprašuje dalje.

„Kedar bo dežela pomirjena, ga boš tudi ti lahko dobil, če ti ga bo treba.“

„Zakaj je tebi treba orožja?“

„Da se branim, če me kdo napade; jaz sam ne napadem nikogar.“

„Česa iščeš tukaj?“ — poprašuje dalje.

„Was reden Sie denn so viel mit dem Gesindel da?“ — se zadere moj tovariš nad mano, ker mu je moj pogovor uže predolg — „schiessens den Kerl nieder — oder thue ich es“.

„Kaj je rekel ta Švab?“ — vpraša vnovič dolgán in vseh oči se zopet zasvetlé hude jeze.

Jaz sem v hudi zadregi, zato mu glasno rečem, da, če mu je življenje ljubo, naj bo tiho. Turki pa ne čakajo več mojega odgovora, ampak deró ven ter po stopnicah doli, kjer se začne živahen razgovor. To je tudi mene prestrašilo, zato sem tovarša ostro zavrnil zavoljo njegovega obnašanja. Mož komaj še gleda, ne odgovori nič, le svoj revolver drži v pesti; jaz mu ga iztrgam ter njega samega vlečem na posteljo, kjer je brž ob vso zavednost.

Komaj sem bil to storil, kar priteče krčmarica vsa razburjena v sobo in zatarna: „Za milega Boga, gospodine, kaj ste naredili! Spodej je vse polno Turkov, vaš kočijaž je uže pobegnil, moj mož pa tekel po vjake. Oh, da bi le brž prišli! — S čim ste Turke tako razdražili?“

„Jaz jih nisem, le moj tovariš tam-le“ — odgovorim jaz. „Se li bojite, da bi se kaj hudega ne zgodilo?“

„O, da, da! Bog varuj nam streho!“ — zdi hne žena, vzame luč in gre po stopnicah doli, jaz ostanem v temi.

Na, to imaš! Vse to zavoljo budalosti Nemca, ki zaničuje vsacega, kogar ne razumi. Se ve, da o spanji ni govorjenja več, s hiše tudi ne morem, ker je spredej vse polno Turkov, to vidim skoz okno, na drugi strani, kjer je stena streha, pa teče voda.

(Dalje prihodnjič.)

Mnogovrstne novice.

* *Nesreča v Oseškem rudniku in Toplicah na Češkem.* Dne 10. t. m. je hotel delavec v Oseškem rudniku nasekati novo steno premoga, a na prvi mahljej buti va-nj močen curk vode, ki ga na tla podere. Jama se začne silno naglo polniti z vodo, tako, da se niso mogli rešiti vsi delavci, katerih je bilo čez 100 v rudniku, marveč jih je 24 utonilo. Kmalu so bile tudi druge jame rudnika zalite in zdaj je vse pod vodo, kopanje premoga popolnem ustavljeno in čez 1000 delavcev zdaj brez dela in zaslužka. Voda še ni vpadla, tudi nesrečnih utonjencev še niso dobili. Zdaj ugiba posebna komisija, kako bi se dala voda odpraviti. — Brž po tej nesreči se je zgodila druga v Toplicah na Češkem; ker se je namreč voda razlila v rudnik, so tam vsa h-

neli vrelci. Če ne bodo več tekli, pride mesto na beraško palico, ker ondi vse le od kopelj živi. Komisija, ki to reč preiskuje, do zdaj ni našla še nobene pomoči.

Naši dopisi.

Z Dunaja 17. sveč. — Slovenci smo si osnovali tukaj društvo, kateremu je ime: „slov. literarno društvo“ in katerega odbor so objavile uže zadoje „Novice“. Društvu je namen: gojiti slovensko slovstvo in vaditi se vednosti in umetnosti izimši politične tendencije. Ta namen dosega društvo: a) z berili vednostne in lepозnanske vsebine; α) berila pa morajo biti izvirna ali pa vsaj taka, da pisatelj svoje misli podaje na podlogi drugih spisov, β) vendar se ne izjemajo tudi dobri prevodi, γ) v zborih se pogovarjajo društveniki o vseh prikaznih na polji vednosti in umetnosti; b) z izdajanjem knjig; c) z naročevanjem knjig in časnikov. — Društveniki smejo biti samo Slovenci, in so ali ustanovniki, podporniki, redni udje, častni udje in dopisujoči udje. Ustanovnik je vsakdo, kdor podari društvu 10 gold. Podporniki plačujejo društvu 2 gold. na leto. Redni udje morejo biti samo omikani Slovenci, kateri delujejo ali nameravajo delovati na polji slovenske vednosti in umetnosti. Dopisujoči udje so slovenski pisatelji, kateri pošljejo društvu kak spis v rabo. Častni udje so zgolj slovenski pisatelji, kateri imajo zasluge za slovstvo. Društvo ima redne zборе, redne in izredne glavne zборе. Redni glavni zbor je vsako leto enkrat in sicer meseca novembra. Društvo zboruje na mesec dvakrat, oziroma na potrebe trikrat ali štirikrat. Na vsakem zboru mora biti berilo ali pogovor o kaki prikazni, ki je na polji literature in umetnosti na dnevnem redu. O počitnicah ne zboruje društvo. Društvo napravlja tudi slovesnosti. — V „spomenici“ svoji, ki jo društvo ravnokar razpošilja s pravili društvenimi vred povdarja odbor — in res po pravici — sledeče: „Pri Slovencih so zaradi daljnega razvoja jezikovega ravno v sedanjem časi velike zmešnjave. Nekateri hočejo pustiti slovenščino in se poprijeti iz katerega koli namena ali dobička rajši kacega družega slovanskega jezika; drugi pa mešajo domači jezik brez vsacega načela z drugimi slovanskimi jeziki in sicer tako, da ravno po tej poti bi moral naš jezik izgubiti svoj pravi, naravni značaj. Vsak jezik je za se celota ter se mora razvijati po svojih lastnih zakonih, ne pa po kakih drugih, kateri niso primerni njegovemu organizmu. Po takem naj se razvija tudi slovenski jezik po svoje. Kakor ima do zdaj svojo zgodovino in v njej bolj ali manj naravno življenje, ravno tako mora se nadalje razvijati po svojih notrajnih močéh. Samo taka pot ga privede do zaželene popolnosti. In dasi se tudi jezik mora zaradi lastnega življenja oddaljevati od svojih sorodnih bratovskih jezikov, vendar si ohrani vse one moči, ki so potrebne njegovemu daljnemu razvoju. In to je prvo. Zato se bomo mi potezali po takih načelih za milo slovenščino in bomo skrbeli, da si pridobi in ohrani tudi za bodoče čase trdno in stanovitno življenje, veljavno, častno in dostojno mesto v naši literaturi. Nihče nam ne sme izpodrivati naše mile slovenščine iz literature, ker z njeno smrtjo umrl bi tudi narod slovenski.“ Program je hvalevreden.

Iz Zminea pri Škofji Loki 18. sveč. — Kar je 15 let prav bilo, ni zdaj več prav! — Tako hoče, tako velela gospod okrajni glavar Derbitsch, ter tako sam sebe dementira. Včeraj namreč je imela, kakor brez ugovora vsa prejšnja leta, v Škofji Loki nova občinska volitev biti. Fredno se je pa volitev 3. razreda začela, pride okrajni glavar g. Derbitsch in zahteva pojasnila, ker je naša podobčina (Zmenc) z mestom sklenjena,